

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 307/2015

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίαση της 15-12-2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Δημήτριος Γ. Αναστασόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αρ. Ερωτήματος: Αρ. πρωτ. Γ4β/ΓΠ/οικ.53249/14-7-2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Επαγγελματιών Υγείας του Υπουργείου Υγείας.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται ποια είναι η οικεία ή συγγενής αντιπροσωπευτική οργάνωση των λογοθεραπευτών με βάση το ιστορικό του ερωτήματος, προκειμένου να ορισθεί εκπρόσωπός της στο Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΑΕΠ) κατά τις διατάξεις το Π.Δ. 38/2010, άρθρ.56, παρ.2, περ.(ε)

Επί του ως άνω ερωτήματος το Τμήμα γνωμοδότησε ομοφώνως ως εξής:

I. Με το ως άνω έγγραφο η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το εξής ερώτημα:

«Σας γνωρίζουμε ότι στο Συμβούλιο Αναγνώρισης Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΑΕΠ) μετέχει ως μέλος και ένας εκπρόσωπος της κατά περίπτωση οικείας ή συγγενούς αντιπροσωπευτικής επαγγελματικής οργάνωσης, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από την επαγγελματική οργάνωση, για θέματα νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων, σύμφωνα με την παρ. 2(ε) του αρθρ. 56 του Πρ. Διατάγματος 38/2010 (ΦΕΚ Α78).

Με το αριθ. 176/2014 Πρ. Διάταγμα (ΦΕΚ Α' 279), καθορίστηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις άσκησης επαγγέλματος Λογοθεραπευτών και θεωρείται πλέον ρυθμιζόμενο.

Με το αριθ. πρωτ. 27024/Κ4/18-02-2015 έγγραφό του το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων ζήτησε να τους προσδιορίσουμε ποιος από τους δύο Συλλόγους α) Πανελλήνιο Σύλλογο Λογοπεδικών - Λογοθεραπευτών και β) Σύλλογο Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών οι οποίοι αιτήθηκαν να ορισθεί εκπρόσωπος από τα μέλη τους στο εν λόγω Συμβούλιο, αποτελεί την αντιπροσωπευτική επαγγελματική οργάνωση.

Στη συνέχεια το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων ενημέρωσε τους δυο Συλλόγους ότι θα καλούνται εκπρόσωποι και από τους δυο Συλλόγους.

Ο Σύλλογος Επιστημόνων Λογοπαθολόγων Λογοθεραπευτών Ελλάδος επανήλθε με αίτημά να αναγνωρίσουμε το δικαίωμά του να ορίζει εκπρόσωπο στο ΣΑΕΠ.

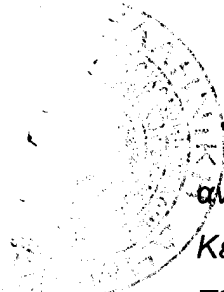
Ύστερα από τα παραπάνω παρακαλούμε να γνωμοδοτήσετε ποιος από τους δύο Συλλόγους θεωρείται αντιπροσωπευτική επαγγελματική οργάνωση ώστε ο εκπρόσωπός της να μετέχει στο ΣΑΕΠ».

II. Στις σχετικές με το υποβληθέν ερώτημα διατάξεις προβλέπονται τα εξής :

Π.Δ. 38/2010 (ΦΕΚ. 78/25-05-2010, τ.Α'), άρθρο 55 και 56 παρ.2.

Άρθρο 55

«1. Συνιστάται στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού συλλογικό όργανο με την ονομασία «Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων», το οποίο λαμβάνει αποφάσεις για: α) την

αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με τους όρους των Κεφαλαίων I και II του Τίτλου III, καθώς και του Τμήματος 5 του Κεφαλαίου III του Τίτλου III του παρόντος

διατάγματος και

β) την αναγνώριση της επαγγελματικής ισοδυναμίας των τίτλων τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης της παραγράφου 3 του άρθρου 2 του παρόντος διατάγματος.

2. Στις αρμοδιότητες του Συμβουλίου ανήκουν ιδίως:

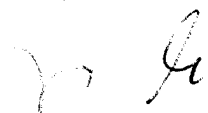
α) Η κατάρτιση εσωτερικού κανονισμού για τη ρύθμιση του τρόπου λειτουργίας του και εξέτασης των αιτήσεων για αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και επαγγελματικής ισοδυναμίας, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος διατάγματος

β) Η κρίση κάθε θέματος κρίσιμου για την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και ιδίως του ζητήματος αν απαιτείται η πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης προσαρμογής στην Ελλάδα ή η υποβολή του αιτούντος σε δοκιμασία επάρκειας, καθώς και το περιεχόμενο αυτής, στο πλαίσιο του άρθρου 14 του παρόντος διατάγματος.

γ) Η έκδοση απόφασης: ι) για την αναγνώριση ή μη των επαγγελματικών προσόντων επί τη βάση των προσκομιζομένων τίτλων ή της κεκτημένης επαγγελματικής πείρας, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος διατάγματος (Τίτλος III, Κεφάλαια I, II, III Τμήμα 5) και ιι) για την αναγνώριση ή μη της επαγγελματικής ισοδυναμίας των γνώσεων και των προσόντων που πιστοποιούνται από τίτλο κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης προς τα πιστοποιούμενα με τίτλο που απονέμεται στο πλαίσιο του ημεδαπού εκπαιδευτικού συστήματος σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 2.

δ) Ο έλεγχος της έγκαιρης και ορθής εκτέλεσης από το αρμόδιο όργανο των αποφάσεων του στις περιπτώσεις επιβολής δοκιμασίας επάρκειας ή πρακτικής άσκησης προσαρμογής ή γραπτής δοκιμασίας επαγγελματικής ισοδυναμίας.

ε) Η γνωμοδότηση επί θεμάτων αναγνώρισης τίτλων επαγγελματικής εκπαίδευσης του Τίτλου III - Κεφάλαιο III του παρόντος διατάγματος, όταν αυτό ζητηθεί από την αρμόδια αρχή.

στ) Ο έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 7 παράγραφος 5 του παρόντος διατάγματος, εφόσον τούτο ζητηθεί από την αρμόδια αρχή του άρθρου 7 παράγραφος 6 του παρόντος διατάγματος».

Άρθρο 56

« 1. ....

«2. Το Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων αποτελείουν:

α) Ένας Σύμβουλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ), ως Πρόεδρος, με αναπληρωτή του άλλον Σύμβουλο του ΝΣΚ, οριζόμενοι από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ.

β) Ένας εκπρόσωπος του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεπιστημονικού Οργανισμού Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), με τον αναπληρωτή του, οριζόμενοι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού αυτού.

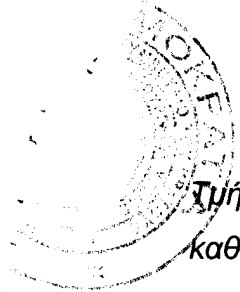
γ) Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Δια Βίου Μάθησης της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με αναπληρωτή του έναν Προϊστάμενο Τμήματος της ίδιας Διεύθυνσης.

δ) Ένας εκπρόσωπος του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργείου, που ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τον οικείο Υπουργό, για θέματα νομοθετικά ρυθμιζόμενων στην Ελλάδα επαγγελμάτων.

ε) Ένας εκπρόσωπος της κατά περίπτωση οικείας ή συγγενούς αντιπροσωπευτικής επαγγελματικής οργάνωσης, οριζόμενος με τον αναπληρωτή του από την επαγγελματική οργάνωση, για θέματα νομοθετικά ρυθμιζόμενων στην Ελλάδα επαγγελμάτων.

στ) Ο Εθνικός Συντονιστής, που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 56 παρ. 4 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ, ή ειδικός επιστήμονας με εμπειρία στο χειρισμό θεμάτων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων και επαγγελματικής ισοδυναμίας οριζόμενος από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, με αναπληρωτή του άλλον ειδικό επιστήμονα με εμπειρία στο χειρισμό των ως άνω θεμάτων.

ζ) Ο Προϊστάμενος του αυτοτελούς Τμήματος Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σχέσεων της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης και Νέας Γενιάς του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με αναπληρωτή του, υπάλληλο του

Τμήματος που τον αναπληρώνει νομίμως στην άσκηση των κύριων υπηρεσιακών καθηκόντων του.

Οι υπό στοιχεία δ' και ε' εκπρόσωποι καλούνται κάθε φορά από τον Πρόεδρο και μετέχουν στο Συμβούλιο κατά περίπτωση ανάλογα με την εξεταζόμενη υπόθεση.»

III. Α. Με το ειρηθέν Π.Δ 38/2010 ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η κοινοτική νομοθεσία της Οδηγίας 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 «σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων» Με την εν λόγω Οδηγία, στο πλαίσιο εξάλειψης των εμποδίων για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεσπίζονται κανόνες αναφορικά με την ανάληψη και άσκηση από υπήκοο κράτους μέλους νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος. Οι κανόνες αναφέρονται, μεταξύ άλλων, στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που αποκτήθηκαν εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που παρέχουν το δικαίωμα άσκησης του εν λόγω επαγγέλματος. Αρμόδια αρχή για την Ελλάδα (Οδηγία 2005/36/EK, άρθρ.56 παρ.3) προκειμένου να δέχεται τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων και να εκδίδει τις αποφάσεις αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και τις αποφάσεις αναγνώρισης της επαγγελματικής ισοδυναμίας των τίτλων της τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης ορίσθηκε (Π.Δ. 38/2010, άρθρ.54) το Συμβούλιο Αναγνώρισεως Επαγγελματικών Προσόντων (ΣΑΕΠ).

Β. Οι διατάξεις που προνοούν για τη συγκρότηση και τη λειτουργία του ΣΑΕΠ συμπεριλαμβάνουν στα μέλη του ως προς τα θέματα των νομοθετικά ρυθμιζόμενων στην Ελλάδα επαγγελμάτων έναν εκπρόσωπο της κατά περίπτωση οικείας ή συγγενούς αντιπροσωπευτικής επαγγελματικής οργάνωσης (Π.Δ. 38/2010, άρθρ.56 παρ.1 περ. ε').

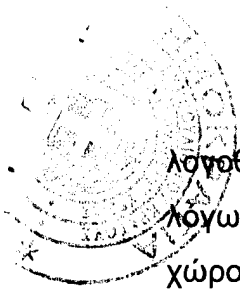
Γ. Με την έκδοση του Π.Δ. 176/2014 (ΦΕΚ 279/31-12-2014 τ.Α') περί καθορισμού των όρων και προϋποθέσεων άσκησης του επαγγέλματος του λογοθεραπευτή το εν λόγω επάγγελμα κατέστη «νομοθετικά ρυθμιζόμενο» κατά την έννοια που ο εν λόγω ορισμός έχει στο ως άνω Π.Δ. 38/2010 (άρθρο 3 παρ.1 περ. α). Κατόπιν αυτού, ενεργοποιηθείσης της ρυθμιστικής ισχύος του Π.Δ. 38/2010 για το επάγγελμα αυτό, κατέστη αναγκαίο να ορισθεί εκπρόσωπος στο ΣΑΕΠ της οικείας ή συγγενούς αντιπροσωπευτικής οργάνωσης του εν λόγω επαγγέλματος. Σύμφωνα

με το ιστορικό του ερωτήματος και τα σχετικά στοιχεία υπήρξαν δύο συναφείς επαγγελματικοί σύλλογοι που ζήτησαν να ορίσουν εκπρόσωπο.

Δ. Όπως προβλέπεται στο Π.Δ. 38/2010, άρθρ.55 το ΣΑΕΠ έχει αποστολή, μεταξύ άλλων, όχι μόνο την έκδοση απόφασης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, όπως προεκτέθηκε, αλλά και την εκφορά κρίσεως για κάθε κρίσιμο θέμα περί της εν λόγω αναγνώρισεως και ιδιαίτερα ως προς την ανάγκη ή όχι πραγματοποίησης πρακτικής άσκησης προσαρμογής στην Ελλάδα ή της υποβολής σε δοκιμασία επάρκειας. Γίνεται φανερό, εξ αυτών, ότι η συμμετοχή στο ΣΑΕΠ εκπροσώπου της οικείας ή συγγενούς επαγγελματικής οργάνωσης αποκτά ιδιαίτερη σημασία όταν ερευνώνται ζητήματα ουσιαστικής επάρκειας των επαγγελματικών προσόντων, λόγω της εγγύτητας που έχει, η οικεία επαγγελματική οργάνωση εκ της φύσεως και του σκοπού της, προς το εν λόγω επάγγελμα.

Ε. Από το ιστορικό του ερωτήματος και τα παρασχεθέντα στοιχεία προκύπτει ότι οι σύλλογοι περί των ερίζεται η προβλεπόμενη στο Π.Δ. 38/2010, άρθρ. 56 παρ.2 περ. ε' αντιπροσωπευτικότητα στο οικείο επάγγελμα (εν προκειμένω του λογοθεραπευτή), είναι σωματεία (Α.Κ., άρθρ. 78 επ.). Ο σκοπός τους, σύμφωνα με τα οικεία καταστατικά, εγκείμενος στην εν γένει προαγωγή των συμφερόντων των μελών τους, την έρευνα και μελέτη προβλημάτων του επαγγέλματος και την ανάπτυξη συνδικαλιστικού πνεύματος συνεργασίας, δεν προκύπτει ότι διαφοροποιείται ουσιαδώς («Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών – Λογοθεραπευτών», καταστατικό, άρθρο 3, «Σύλλογος Επιστημόνων-Λογοθεραπευτών Ελλάδος», καταστατικό, άρθρο 3). Ως μέλη τους δέχονται, βασικά, τους πτυχιούχους ΑΕΙ-ΤΕΙ σπουδών λογοθεραπείας με επιμέρους πάντως, διαφοροποιήσεις. Σύμφωνα με όσα αναφέρονται σε έγγραφά τους, ο μεν «Σύλλογος Επιστημόνων-Λογοθεραπευτών Ελλάδος» έχει 1061 εγγεγραμμένα τακτικά μέλη (έγγραφο του Συλλόγου με αρ. πρωτ. 323/5-3-2015) ο δε («Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών – Λογοθεραπευτών» έχει 700 μέλη (έγγραφο 15/288/3-3-2015). Ο καθένας εξ αυτών επικαλείται με τα ως άνω έγγραφα πλείστα περί της υπέρ αυτών επιλύσεως του θέματος της αντιπροσωπευτικότητας. Ο εις εξ αυτών αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι κρίσιμο στοιχείο είναι τα περισσότερα μέλη, ότι στην συντριπτική τους πλειοψηφία τα μέλη είναι απόφοιτοι ελληνικών ΤΕΙ, ότι μετά τη νομοθετική ρύθμιση του επαγγέλματος δικαιούνται να λάβουν άδεια άσκησης επαγγέλματος και ότι έτσι ο σύλλογος αυτός θα γίνει έτι πολυπληθέστερος. Ο έτερος σύλλογος υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι μέλη του είναι όχι μόνο απόφοιτοι ΤΕΙ

λογοθεραπείας, αλλά και απόφοιτοι πανεπιστημίων αλλοδαπής, ότι τα μέλη του, λόγω του ότι ο σύλλογος είναι ο παλαιότερος του κλάδου, είναι επαγγελματίες του χώρου από τη δεκαετία του 1980, ότι έχει μεγάλη εμπειρία και γνώσεις για τα πτυχία του εξωτερικού, ότι εκπροσωπεί τον κλάδο σε διεθνείς ενώσεις τις οποίες κατονομάζει και ότι διοργανώνει διεθνή επιστημονικά συνέδρια και πλείστα επιμορφωτικά σεμινάρια.

IV. Α. Οι υπό ερμηνεία διατάξεις περί ορισμού εκπροσώπου στο ΣΑΕΠ από την οικεία ή συγγενή αντιπροσωπευτική επαγγελματική οργάνωση, δεν προσδιορίζουν ειδικότερα το είδος της οργάνωσης ούτε οριοθετούν την έννοια της αντιπροσωπευτικότητας ή τον τρόπο αναζήτησής της. Υπό το πρίσμα αυτό στην έννοια της οργάνωσης μπορεί να ενταχθεί χωρίς άλλο το σωματείο (Α.Κ. άρθρ. 78 επ.), το οποίο αποτελεί, μάλιστα, μιας των μορφών συνδικαλιστικής οργάνωσης (Ν.1264/1982, άρθρ.1 παρ. 3). Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις υπάγονται σε ιδιαίτερο νομικό καθεστώς και άρα το σωματείο, εφ' όσον χαρακτηριστεί ως συνδικαλιστική οργάνωση, υπάγεται στο καθεστώς αυτό¹. Στις σχετικές ρυθμίσεις του Ν.1264/1982 ορίζεται ότι στο ρυθμιστικό του πεδίο υπάγονται οι συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζομένων που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου (μισθωτοί)².

Β. Η υπαγωγή του σωματείου ως μορφής συνδικαλιστικής οργάνωσης στις ως είρηται ειδικές διατάξεις προϋποθέτει, ως προεκτέθηκε, ότι μέλη του είναι οι εργαζόμενοι με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Τούτου δοθέντος τα κατά το ιστορικό του ερωτήματος σωματεία δεν φαίνεται να περιορίζουν τα μέλη τους στα έχοντα το εν λόγω εργασιακό κριτήριο. Πάντως, αδιάφορα τούτου, δηλαδή αν με βάση τις καταστατικές προβλέψεις είναι (όχι αποκλειστικά αλλά πάντως δυνατή) και η

¹ Σ. Βλαστός «Δίκαιο σωματείων, συνδικαλιστικών και εργοδοτικών οργανώσεων», 2007, σελ.3.

² Ν.1264/1982 «για τον εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος και την κατοχύρωση των συνδικαλιστικών ελευθεριών των εργαζομένων», άρθρ.1 παρ.1 «Με την επιφύλαξη της ισχύος των Διεθνών Συμβάσεων Εργασίας που έχουν κυρωθεί, ο νόμος αυτός κατοχυρώνει τα συνδικαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων και ρυθμίζει την ίδρυση, οργάνωση, λειτουργία και δράση των συνδικαλιστικών οργανώσεών τους. Για την εφαρμογή αυτού του νόμου εργαζόμενοι είναι όσοι απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας ιδιωτικού δικαίου (μισθωτοί), στους οποίους περιλαμβάνονται και οι εργαζόμενοι στο δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. Ειδικά για τις οργανώσεις του νόμου αυτού οι διατάξεις του Α.Κ. και του Εισ. Ν.Α.Κ. ισχύουν όπως τροποποιούνται ή συμπληρώνονται με αυτόν».

εγγραφή εργαζομένων με το ως άνω κριτήριο ώστε να χαρακτηρίζονται τα σωματεία ως συνδικαλιστικά, είναι ερμηνευτικά κρίσιμο, στο πλαίσιο μιας συστηματικής ερμηνείας εντός του σωματειακού δικαίου, να αναζητηθούν ερμηνευτικά ερείσματα ως προς την αντιπροσωπευτικότητα στο χώρο των συνδικαλιστικών σωματείων. Ο Ν.1264/1982 αναφέρεται σε αντιπροσωπευτικότητα οργανώσεων σε σειρά επιμέρους ζητήματα, όπως, ενδεικτικά ως προς την κήρυξη απεργίας αναφέρεται σε ενώσεις προσώπων ή, επιχειρησιακά ή κλαδικά σωματεία με μέλη τους περισσότερους εργαζομένους³. Στο άρθρο 16 παρ.3 του ίδιου νόμου περί της διαθέσεως χώρου εντός του τόπου εργασίας για συνέλευση των συνδικαλιστικών οργανώσεων ως αντιπροσωπευτική κλαδική οργάνωση προτείνεται εκείνη που έχει τα περισσότερα μέλη⁴. Πλην των ως άνω ρυθμίσεων του Ν.1264/1982 αναφερτέο είναι ότι ως προς την ικανότητα σύναψης συλλογικών συμβάσεων εργασίας κριτήριο αντιπροσωπευτικότητας της οικείας οργάνωσης είναι ο αριθμός των εργαζομένων που ψήφισαν στις τελευταίες εκλογές για ανάδειξη διοίκησης και σε περίπτωση αμφισβήτησης προβλέπεται ειδική διοικητική διαδικασία επίλυσης της διαφοράς⁵.

---

³ Ν.1264/1982, άρθρ. 20 παρ.1 «... Για τους εργαζομένους σε εκμετάλλευση επιχείρηση, δημόσια υπηρεσία, Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. εάν δεν υπάρχει ένωση προσώπων ή επιχειρησιακό σωματείο ή κλαδικό σωματείο με μέλη τους περισσότερους από αυτούς, την απόφαση για απεργία μπορεί να πάρει το πιο αντιπροσωπευτικό Εργατικό Κέντρο της περιοχής που εργάζονται ....». και επεξεργασία στο Δ. Παπασταύρου «Συλλογικό Εργατικό Δίκαιο», 2002, σελ. 214)

⁴ Σ. Βλαστός «Σωματειακή και Συνδικαλιστική Νομοθεσία, 1991, σελ. 353,354) Ν.1264/1982, άρθρ. 16 παρ.3 «Οι τακτικές ή έκτακτες συνελεύσεις της πιο αντιπροσωπευτικής συνδικαλιστικής οργάνωσης συνέρχονται εκτός χρόνου απασχόλησης όπως αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 6 σε κατάλληλο χώρο του τόπου εργασίας εκτός των χώρων παραγωγής, που είναι υποχρεωμένος να διαθέτει ο εργοδότης, εφόσον υπάρχει η δυνατότητα αυτή και εφόσον η εκμετάλλευση απασχολεί τουλάχιστο ογδόντα εργαζομένους, ο εργοδότης που έχει την παραπάνω υποχρέωση μπορεί εναλλακτικά να παραχωρήσει ή να μισθώσει κατάλληλο χώρο σε ακτίνα μέχρι 1.000 μέτρα από τον τόπο εργασίας».

⁵ Ν.1876/1990 άρθρ.6 παρ.1 και 2 «1. Ικανότητα για σύναψη συλλογικών συμβάσεων εργασίας έχουν: α. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις εργαζομένων και εργοδοτών όλων των βαθμίδων στο πεδίο της δραστηριότητάς τους, καθώς και οι ενώσεις προσώπων με τους όρους και τις προϋποθέσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του νόμου αυτού. Ειδικότερα για την παράγραφο 3 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, από την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική τριτοβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση. Για τις υπόλοιπες συλλογικές συμβάσεις εργασίας του άρθρου 3 αυτού του νόμου, από

Επίσης χρήσιμο παρίσταται να αναφερθεί ότι η ερμηνεία του όρου «πλέον αντιπροσωπευτικό» σωματείο» σε συγκεκριμένο επάγγελμα στο πλαίσιο συγκεκριμένης υπό κρίσιν υποθέσεως, αναζητήθηκε στην αριθμητική δύναμη των μελών (Α.Π. 78/2013).

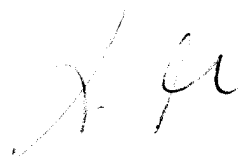
Γ. Από τα όσα αναπτύχθηκαν προηγουμένως, ιδιαίτερα από το χώρο των συνδικαλιστικών σωματείων, συνάγεται ότι ως το πλέον εδραίο κριτήριο αντιπροσωπευτικότητας προκρίνεται το κριτήριο των περισσότερων μελών. Παρατηρείται, πάντως, ότι δεν είναι άνευ ειδικού βάρους η ιδιαίτερη σημασία έτερων κριτηρίων αντιπροσωπευτικότητας που τυχόν υπάρχουν (λ.χ. η ενεργώτερη (αποδεικτέα πάντως) δραστηριοποίηση στο χώρο κ.ά.) Ωστόσο, στο πλαίσιο ερμηνείας των ως είρηται διατάξεων περί συγκροτήσεως του ΣΑΕΠ, με βάση τα υπάρχοντα δεδομένα και όσα ερμηνευτικώς προεκτέθηκαν, δεν μπορεί παρά να προκριθεί, η ύπαρξη των περισσότερων μελών ως κριτήριο ανεύρεσης της κατά το

την πλευρά των εργαζομένων, ικανότητα για σύναψη συλλογικής σύμβασης εργασίας έχει η πλέον αντιπροσωπευτική συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στο πεδίο ισχύος της συλλογικής σύμβασης εργασίας. β. Κάθε εργοδότης για τους εργαζόμενους που απασχολεί στην επιχείρησή του. γ. Για τους εργαζομένους σε δικηγορικά, σε συμβολαιογραφικά και άλλα γραφεία η σχετική συλλογική σύμβαση θα υπογράφεται ή η διαιτητική διαδικασία θα διεξάγεται μεταξύ της συνδικαλιστικής οργάνωσης των εργαζομένων και του οικείου Ν.Π.Δ.Δ., στο οποίο υπάγονται οι εργοδότες.

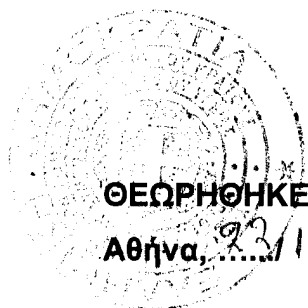
2. Κριτήριο της αντιπροσωπευτικότητας είναι ο αριθμός των εργαζομένων που ψήφισε στις τελευταίες εκλογές για ανάδειξη διοίκησης. Αμφισβήτηση της αντιπροσωπευτικότητας μπορεί να εγερθεί με προσφυγή συνδικαλιστικής οργάνωσης, αρμόδιας να υπογράψει αντίστοιχη συλλογική σύμβαση εργασίας, μέσα σε προθεσμία 10 ημερών από την κοινοποίηση του εγγράφου που προβλέπεται από το άρθρο 4 παρ.2 στην επιθεώρηση εργασίας, οπότε και αναστέλλονται οι διαπραγματεύσεις. Η προσφυγή κρίνεται από την επιτροπή του άρθρου 15 του ν.1264/1982, η οποία αποφασίζει μέσα σε προθεσμία 10 ημερών. Σε περίπτωση που δεν εκδίδεται απόφαση μέσα στην παραπάνω προθεσμία, ο πρόεδρος της επιτροπής υποχρεούται να εκδώσει μόνος του απόφαση μέσα σε 48 ώρες. Κατά της απόφασης αυτής της επιτροπής δεν χωρεί άσκηση εφέσεως. Η διάταξη αυτή ισχύει ανάλογα και όταν προκύψει περίπτωση αμφισβήτησης της αρμοδιότητας εργοδοτικής οργάνωσης κατά την υπογραφή συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

«3.α. Για τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων των συνδικαλιστικών οργανώσεων εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις των καταστατικών τους. β. Για τη νομιμοποίηση των εκπροσώπων της ένωσης προσώπων της περίπτωσης α` της παραγράφου 1, εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις της ιδρυτικής της πράξης.»

ιστορικό του ερωτήματος αντιπροσωπευτικής οργάνωσης. Σε κάθε περίπτωση είναι αναγκαίο να ληφθεί ότι το κριτήριο αυτό προκρίνεται με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία και κατά την παρούσα φάση, καθ' όσον και στο μέτρο που η έννοια της αντιπροσωπευτικότητας της οικείας επαγγελματικής οργάνωσης δεν προβλέπεται ρητά στις υπό κρίσιν διατάξεις του Π.Δ. 38/2010, άρθρ.56, η οριστική απάντηση δεν μπορεί παρά να δοθεί εν τέλει από αρμόδιο δικαστήριο.

IV. Από το σύνολο των προεκτεθέντων συνάγεται ότι η απάντηση στο ερώτημα είναι ότι με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία η κατά το ιστορικό του ερωτήματος περίπτωση αντιπροσωπευτικότητας μπορεί να επιλυθεί στην παρούσα φάση με κριτήριο το μεγαλύτερο αριθμό των εγγεγραμμένων μελών.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 23/12/2015

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσανέα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Δημήτριος Γ. Αναστασόπουλος

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους